

Els horrors de Mengele (2)

Continuem la publicació del sumari elaborat en 1959 per l'Audiència Regional de Frankfurt, sobre el doctor Josef Mengele, l'anomenat «àngel de la mort» d'Auschwitz, sobre el destí final del qual encara s'especula avui.

El camp de Birkenau, avui

/ Arxiu

En l'actualitat, encara, hi ha molts aspectes concrets de l'*Endlösung*, l'Holocaust, que resten desconeguts. Inclús els historiadors discuteixen si aquella política criminal fou una simple emanació de l'antisemitisme obsessiu d'Adolf Hitler, o bé una solució que els nazis consideraren inevitable, per a resoldre els problemes «tècnics» derivats de la concentració en camps dels jueus arrencats de les seues poblacions.

Aquesta discussió, que ocupa l'atenció dels historiadors en simposis i conferències —com la celebrada a Stuttgart al maig de 1984— no és obstacle perquè tots estiguen d'acord en dos punts: que l'Holocaust «és el capítol més ter-

J. FRANQUET

nebrós de la història de la humanitat» i que Auschwitz n'és la representació simbòlica i real més brutalment clara.

També estan d'acord els historiadors en un altre punt: el doctor Josef Mengele fou el responsable de la mort d'una xifra de persones entre les 300.000 i les 400.000. Aquest assassinat massiu es va produir a Auschwitz. No hi ha dubte, així, que Mengele fou un factor important perquè el complex de camps d'extermini connectat amb Auschwitz adquirís aquell caràcter tràgicament simbòlic. La seua contribució, però, tot i ser eficaç, pot semblar disminuïda si pensem que en aquella població de la Polònia ocupada foren assassinats uns 2.500.000 de persones i que un altre mig milió hi

morí de fam o de malalties diverses.

«El treball allibera»

A l'entrada del camp, el comandant Höss havia fet gravar una inscripció: «El treball allibera». I la mort també, degueren pensar moltes de les víctimes dels experiments de Mengele. Els qui no eren seleccionats per a aquest fi, treballaven a la IG-Farben, el major complex monopolista lligat a la indústria bèl·lica i que més utilitzà la mà d'obra deportada, sobretot en fàbriques de cautxú. També Krupp hi tingué instal·lacions industrials per a treballadors forçats. Aquesta fou una de les raons perquè Alfred Krupp fos condemnat a Nuremberg a dotze anys de presó i a la confiscació de

béns —que li serien restituïts en 1951. Per damunt de tots, Höss s'ocupava del funcionament del Lager, el camp. En les seues monstruoses memòries (*Comandant en Auschwitz*) detalla, per exemple, els avantatges del Zyklon B —preparat a base d'àcid cianhídric— a les cambres de gas i, sempre eficient, recorda: «no hi havia més remei que continuar les cremacions durant la nit, per a no crear inconvenients als transports que arribaven». Mengele era un dels qui esperaven aquests transports amb noves càrregues humanes, per a destriar el material adequat per al seu treball «científic». Constantment la burocràcia del camp produïa informes com aquest: «Transport procedent de Berlín. Arribada 5.3.43. Càrrega: 1.128 jueus. Destinats al treball, 389 homes i 96 dones. S'ha donat tractament especial a 151 homes i 492 dones i xiquets».

Ja se sap què era el «tractament especial». Però alguns, abans d'acabar, havien de passar pel quiròfan i el laboratori de Mengele. Mentrestant, des de la capital del Reich, el cap de les SS i de la Gestapo, Heinrich Himmler, que en alguna ocasió assistí a assassinats massius en Auschwitz/Birkenau, mobilitzava tot el seu poder perquè el transport de jueus funcionés a bon ritme, malgrat les necessitats que l'exèrcit alemany tenia de ferrocarrils per al moviment de tropes.

Les lleis de la raça ària

Era una bogeria que es mantingué fins l'últim moment. Poc abans de suïcidar-se, Hitler féu testament (abril de 1945). Allí exhortava els seus successors perquè no oblidassen

Document

La tortura científica

2. De la mateixa manera que ho feia amb els bessons, l'acusat Mengele realitzava experiments amb el lil-liputenc. Sembla que va matar-ne, o n'ordenà la mort, un gran nombre, a fi de practicar-ne l'autòpsia.

3. Hi ha sospites fonamentades contra l'acusat que indiquen que, a més de bessons, Mengele també experimentava amb altres reclusos, sotmetent-los a transfusions i a extraccions de sang, en part després d'haver-los tractat amb medicaments. A tal fi, sembla que dins el bloc de reclusos malalts del camp de concentració de dones a Birkenau, a l'estiu de 1944, tenia continuament a la seua disposició unes cinquanta dones joves, entre 15 i 30 anys. Moltes d'aquestes dones, abans sanes, semblen haver mort a causa de transfusions de sang, o també per debilitat, després d'extraccions de sang excessives, fet que l'acusat, si més no, acceptava i aprovava. Els buits creats d'aquesta manera eren omplerts ràpidament amb dones noves i sanes del camp.

4. En esclatar, sobretot entre els infants del camp de gitanos, l'epidèmia «noma», una malaltia que té com a símptoma una forma aguda d'estomatitis aftosa, l'acusat, en col·laboració amb altres metges del camp, sotmetia els reclusos afectats a experiments terapèutics. Quan s'interromperen els experiments, diuen que Mengele va assassinar, directament i indirectament, almenys

una part d'aquests reclusos, fins i tot si havien estat curats, igualment, a fi de practicar l'autòpsia a alguns d'ells.

5. Hi ha sospites fonamentades contra l'acusat d'haver realitzat experiments en els quals aplicava corrent elèctric als cossos humans, per tal de provar quina era la capacitat per a suportar-lo. Experiments d'aquest tipus semblen haver estat duts a terme al camp de Birkenau i en el bloc de reclusos malalts del camp de Monowitz.

A. Es creu que una gran part dels reclusos dels quals havia abusat en els experiments a Birkenau va morir durant els experiments, entre els quals hi havia una jove hongaresa d'uns 17 anys. Els sobrevivents eren destinats a la mort per gas.

B. Sembla que de la totalitat de 70-80 reclusos amb els quals Mengele realitzava aquesta classe d'experiments, la primavera de 1944, al camp de Monowitz, van morir entre 20 i 30, durant els mateixos experiments. No es coneix el destí d'aquells que van sobreviure als experiments de Monowitz.

6. Hi ha sospites fonamentades que l'acusat, al camp d'Auschwitz-Birkenau, va sotmetre un grup de monges poloneses a raigs X d'extrema intensitat, produint-los cremades fortes. No se sap quantes van morir-ne, a causa de les conseqüències del tractament. L'acusat, per la seua part, esperava que morissen.

7. Hi ha indicis que, a

final de juny de 1943, l'acusat, per tal d'experimentar, va transmetre agents patogènics de tifus exantemàtic al testimoni doctor C., el qual havia estat sa fins aquell dia i va caure molt malalt. Mengele degué aprovar la mort del testimoni, ja que en aquell moment, i per la manca d'higiene i d'atenció mèdica en el camp, moriren molts reclusos de tifus exantemàtic.

8. Sembla que en 1943 Mengele realitzava experiments de flegmons amb una sèrie de dones i infants del bloc 10 del camp originari d'Auschwitz. En aquests experiments causava, utilitzant injeccions, infeccions artificials de flegmons, i provocava, així, a les víctimes uns dolors torturadors. Tenint en compte la seua experiència com a metge, també en aquests casos havia de comptar amb la possibilitat de la mort, i encara que no la desitjà, sí que l'aprovava. Efectivament, més d'una de les persones de les quals havia abusat amb els seus experiments va morir. Una de les dones sotmeses a aquests experiments, en els mesos de setembre i octubre de 1943, era la testimoni C., a la qual injectava flegmons en el maluc i sota els braços, de la manera anteriorment descrita; tot i sofrir de febre alta i perdre els sentits temporalment, no va morir, gràcies a la seua forta constitució, si bé l'acusat, per la seua experiència com a metge, comptava amb la possibilitat i l'aprovava.

9. Mengele és acusat d'haver instil·lat en els ulls líquids nocius a un nombre desconegut de reclusos, per tal d'experimentar.

A. Hi ha indicis que, a final de 1944, realitzava experiments amb un nou-nat, fill de la testimoni J., a conseqüència dels quals li va convertir els ulls en un sol conglomerat roig. A la mare, li comentava: «¿I què hi fa, convertir un ull blau en un de negre?» Tal com l'acusat, segons la seua experiència com a metge, havia d'esperar i, si més no, aprovar, l'infant va morir el 28 de gener de 1945.

B. Sembla que, en la segona meitat de l'any 1944, l'acusat va matar un gran nombre de persones, a fi de realitzar demostracions amb els seus ulls. Va enviar, pel correu del camp, una caixa de fusta contenint vidres amb ulls preparats.

10. Hi ha molts motius per a sospitar que l'acusat va realitzar, amb reclusos vius, trasplantacions de medul·la, acceptant-ne, si més no la mort. S'han arribat a conèixer 2 casos de sobrevivents d'aquests experiments:

A. Pels objectius abans citats, a les acaballes de l'estiu de 1944 el testimoni F. era operat en la part inferior de la cama dreta dues vegades a la setmana. Per mitjà d'un tub que travessava l'os buidat de la cama, li treien medul·la regularment. El testimoni va sobreviure les intervencions quirúrgiques.

B. De la mateixa manera, al novembre de 1944, li foren introduïts tubs en la cama dreta a la testimoni V. Va sofrir febre alta durant 8-10 dies. Després, li fou amputada, a partir del genoll. Fracassat l'ex-

periment, normalment la testimoni hauria d'haver mort, perquè era una invàlida incapaç de treballar. Se'n lliurà perquè a final del novembre de 1944 foren suspeses les gasificacions, per l'aproximació de l'Exèrcit Roig i l'imminent evacuació del camp.

11. Sembla que, en 1943, l'acusat va operar uns centenars de reclusos dels genitals, els castrà, els esterilitzà o els mutilà; així, en limità la capacitat de moviment substancialment i provocà, en la major part d'ells, la mort; si no morien, eren seleccionats per a morir en el camp com a incapaçs per a treballar, fets que l'acusat havia previst i acceptat.

12. Hi ha sospites fonamentades que Mengele, a banda els casos citats anteriorment, va matar, directament o indirectament, un nombre indeterminat de persones, a fi de practicar-ne l'autòpsia i d'obtenir material «fresc». Declaracions testimonials proven els següents fets:

A. Sembla que en 1943 eren afusellades, per ordre de Mengele, un bon nombre de recluses en la «paret negra» del pati, entre els blocs 10 i 11 del camp originari. Els pits tallats i les parts musculars de les cuixes eren destinats, com a material de cultiu, al laboratori higiènic per a experiments de l'acusat.

B. El comandant sanitari de la SS, Josef Klehr, va aplicar una injecció mortal a un reclus d'uns 30 anys, per ordre de Mengele, el qual tragué del cadàver la melsa.

C. L'any 1944 sembla que va practicar l'autòpsia en viu a un xiquet de raça gitana d'uns 3 o 4 anys, després d'haver-li extret sang.

El cap d'Auschwitz, Höss

«per damunt de tot, l'escrupolosa observança de les lleis de la raça i l'oposició implacable contra l'enverinador de tots els pobles: el judaisme internacional». Mengele treballava sense descans per al «millorament» d'aquella raça, amb espècimens vius del «judaisme internacional». Molt sovint, simples xiquets.

Però, el curs de la guerra no era favorable als plans de Mengele. A penes començat 1945, l'avanç de les tropes soviètiques sobre Polònia obligà els alemanys a evacuar Auschwitz. L'evacuació comprenia, només, uns 67.000 presoners supervivents. Es donà l'ordre que la majoria fossin conduïts a territori alemany i el camí s'inicià en unes condicions inenarrables, en el ple de l'hivern, sense aliments ni roba, i sota els maltractes habituals dels soldats de les SS. Pocs dels qui emprehueren aquell viatge, d'un horror a un altre, es varen salvar.

Quan les tropes d'Stalin entraren a Auschwitz sols trobaren uns cinc mil supervivents, molts dels quals moriren els dies després, molt sovint per simple incapacitat física per a assimilar una alimentació normal. Segons les dades

aportades per Eduard Pons Prades i Mariano Constante, historiadors d'aquesta tragèdia, en 1965 només quedaven, esparses pel món, unes 30.000 persones de les que havien sofrit els tres camps d'Auschwitz. «És a dir —escriuen— menys de l'1 per cent dels homes, dones i xiquets que van creuar la porta del més dantesc dels inferns nazis» on, per exemple, un comandant havia gasejat, en una sola nit, 16.000 gitans.

La fi d'Auschwitz va suposar el principi de la llarga aventura que portà

Pot de Zyklon B. El gas de la mort

Mengele a Amèrica del Sud. Era un dels nombrosos contingents de nazis que emprehueren aquell camí. Era, també, un dels nombrosos metges alemanys que s'havien dedicat a experiències mèdiques als camps de concentració, o fora, una bogeria en què participaren metges importants, com el vicepresident de la Creu Roja Alemanya, Ernst Robert Gravitz o el doctor Karl Gebhardt, director de la clínica de la universitat de Berlín, seguint una activitat començada el 1933, amb la creació de l'Institut d'Investigacions Biològiques Racionals de Berlín. Per a Mengele, la fi de tot això significà un canvi de vida.

tano

tano

tano

tano

tano

tano

GANDIA